

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Els deu manaments de la nova doctrina

Primer: Estimar, per a fer-se bó.

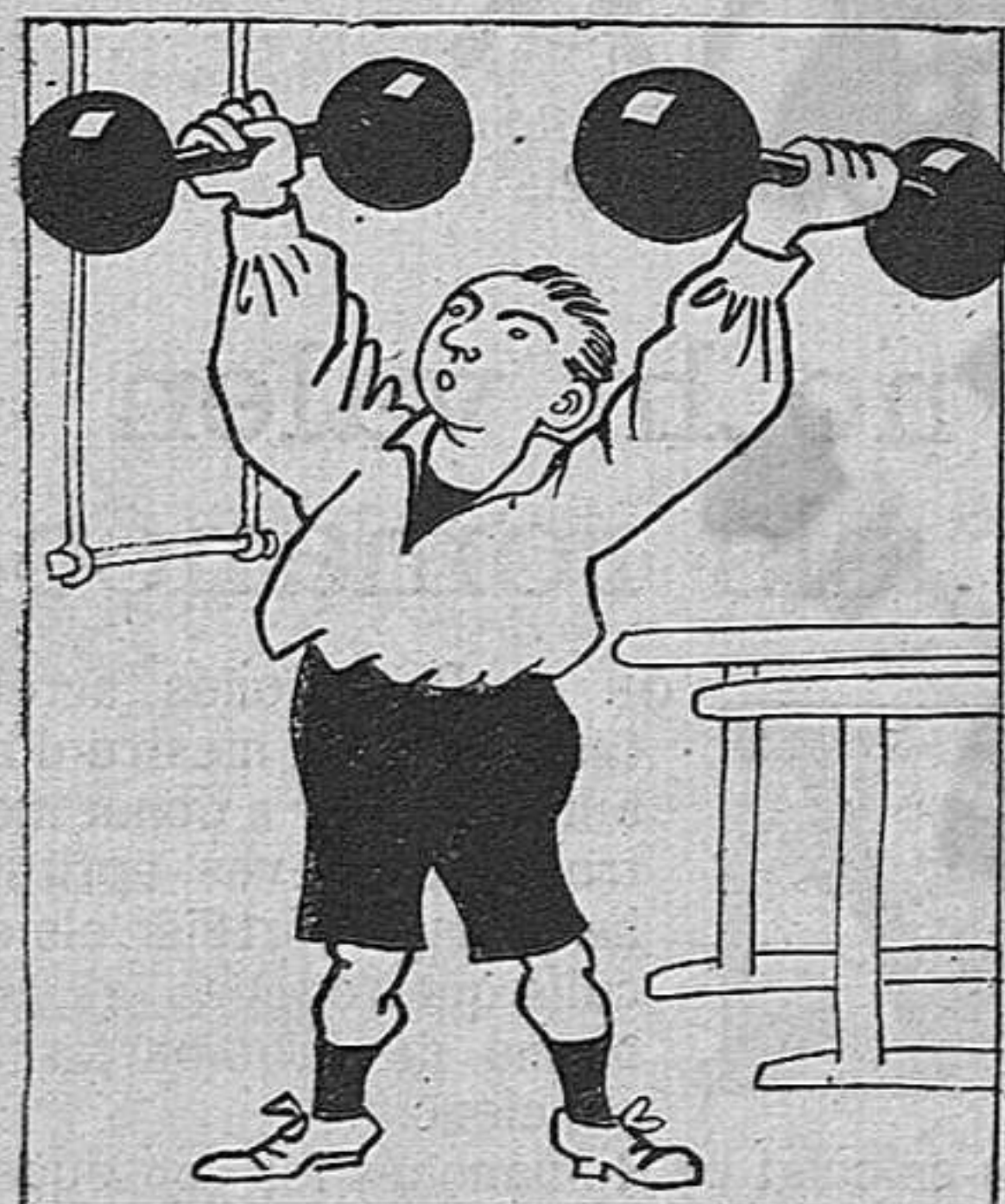
Segon: Netejar-se, per a fer-se agradable.

Terc: Menjar, per a fer-se gran.

Quart: Instruir-se, per a fer-se intel·ligent.

Quint: Exercitar-se, per a fer-se fort.

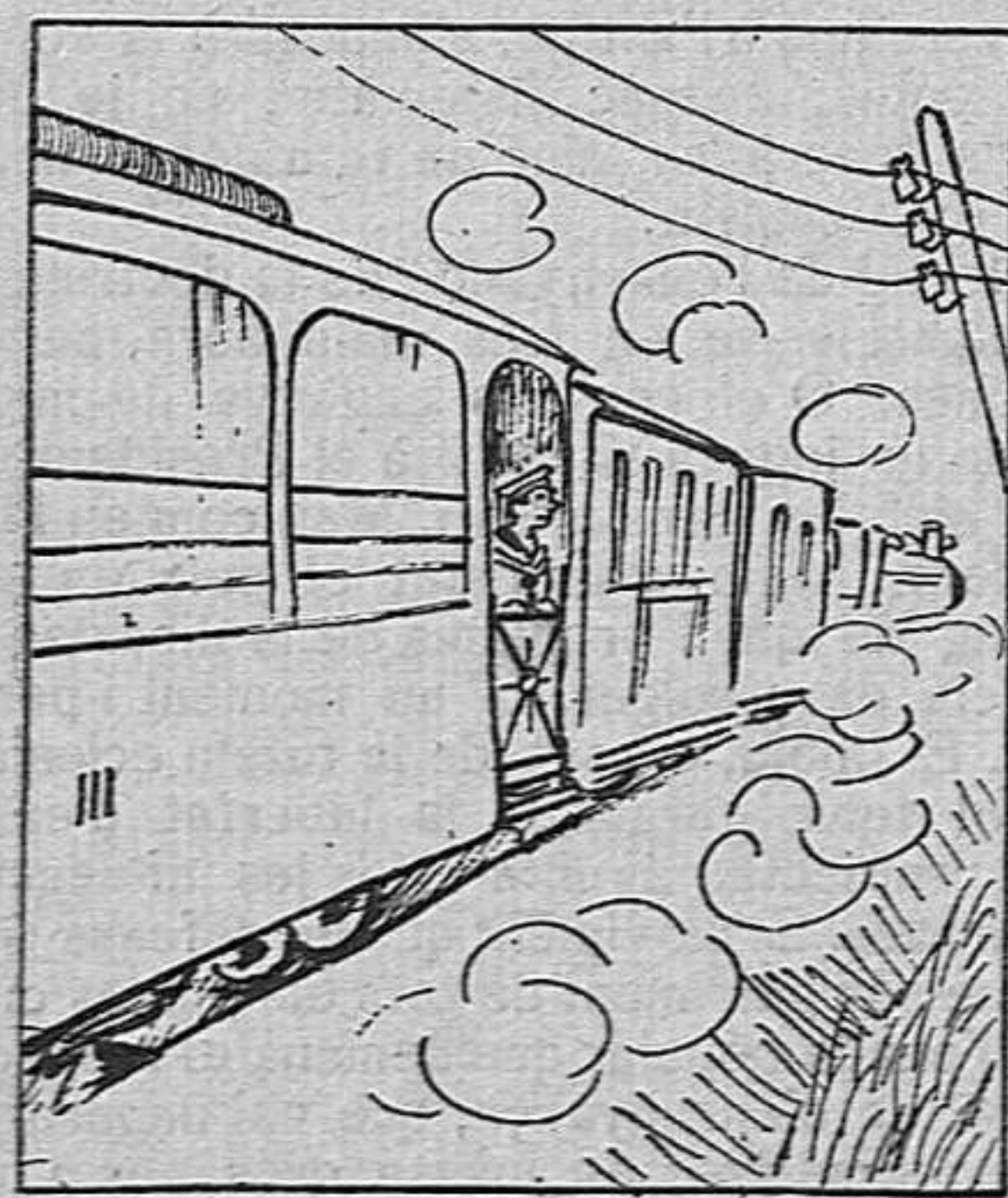
Sisè: Economisar, per a fer-se ric.

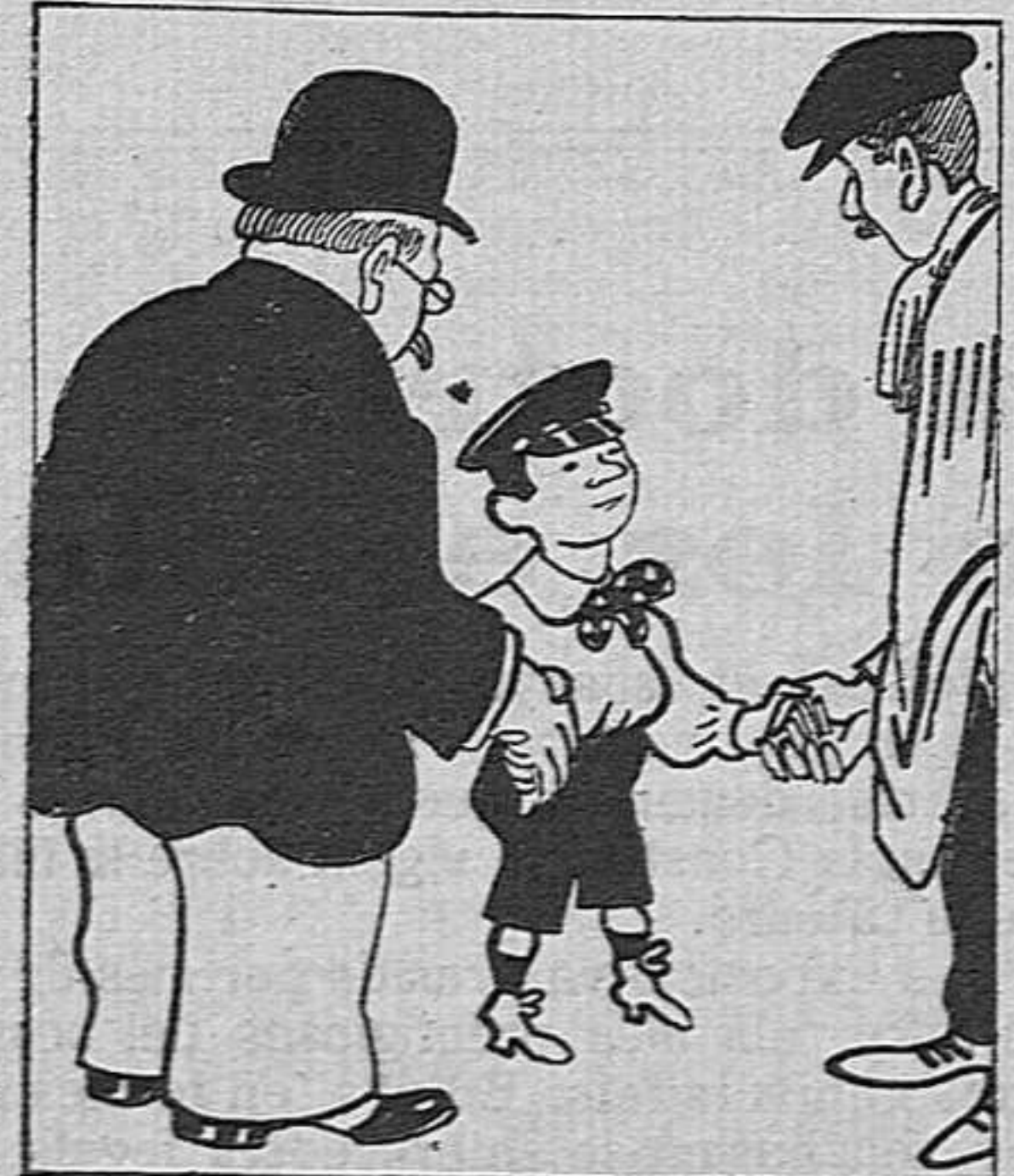
Setè: Treballar, per a fer-se independent.

Vuitè: Admirar l'Art i la Natura, per a fer-se sensible.

Novè: Viatjar, per a fer-se càrrec del món.

I desè: Alternar, per a fer-se sociable.

Aquests deu manaments s'enclouen en dos:
Cuidar-se força, tant del cos...

com de l'espirit.

Amen.

Els coets voladors

VIENT-NE alçar un que, després d'un espetec formidable, va escampar una cabellera de focs llampeguejants amb tots els colors de l'iris, va venir-me a la memòria la tasca que fem els republicans. Contemplant a terra la canya recremada i el cartró buit, fumejant encara, va fer-se més forta la comparança.

També són focs d'artifici les nostres propagandes. Esclaten furioses en èpoques electorals; escampen arreu un estol de joves entusiastes que prediquen la paraula santa; la veu dels oradors commou tota una comarca, i un candidat republicà té una derrota honrosa. Algunes voltes, fins es consegueix una acta.

Però passa la foguerada i no queda res més que uns quants ciutadans paint els arroços darrera un escriptori, i unes converses pels cafès dels pobles, que duren quatre dies.

I, després, res més. Passen anys sense que s'acosti pels pobles de muntanya ni un sol propagandista. Tot lo més, algú que va de pas a recollir unes pessetes. La joventut de Barcelona resta quieta, i tant sols de tant en tant, per a que no's pensin que és morta, organitza algún miting, buscant el motiu amb un llum de ganxo.

Aquella santa perseverança que prediquem se'ns escorra per la punta de la ploma. Quan convé a uns quants, posem tota la carn a la graella; quan convé a tot-hom, sentim peresa de moure'ns de casa.

No'ns adonem de que la propaganda convé sempre; convé més avui, que tot està ensoptit, que no pas en èpoques electorals, que no és tant feconda perquè sembla més interessada.

Nosaltres els admirem de debò a les dotzenes d'entusiastes i eloqüents oradors que surten com per art d'encantament en època d'eleccions; donen proves d'una resistència física admirable, d'una erudició pasmosa, d'una feconda saviesa en la ciència política i d'un profund coneixement de la psicologia popular. Però trobem que, com els coets voladors, s'alcen una volta, esclaten, escampen un devassall d'entusiasme momentani, i després... de cara a terra, despedint una lleugera fumerola.

Manca la santa perseverança. A un poble pot entusiasmar-se'l en un dia d'eleccions, però no se'l convenç més que amb una serie de serens raonaments. Tota la tasca intensa que's fa en un període electoral, si pogués repartir-se en ordenada feina durant un any, portaria força més profit a la causa de la República.

I, ademés, resultaria sempre més hermós i més desinteressat dedicar totes les energies de la joventut en propagar pels pobles rurals les idees republicanes, que esmerçar-les en enfondir les divisions ciutadanes.

Quines conviccions i quina fè en nosaltres tindran els pobles, si no'ns recordem d'ells més que quan hem de demanar-los alguna cosa?

JEPH DE JESPU

Els homes de lleis subversius

Madrid, com ja deuen saber els lectors, per la Premsa diària, s'ha celebrat un miting per a contrarrestar la campanya que aquí s'ha fet contra la centralització de les oposicions a notaries.

Els que prengueren part en aquell acte eren, en sa majoria, notaris madrilenys; és a dir, els homes que més formalitat i sang freda haurien de tenir i que, per la seva professió, més acostumats haurien d'estar en l'ús de paraules comedides.

No obstant, cada orador ha tingut el dò de desbarrar de mala manera, al referir-se a Catalunya. El mot *separatisme* ha tornat a sonar, com si els anys no passessin i fossim encara en aquells temps en els quals Catalunya era considerada com una colònia on calia enviar de tant en tant algún *explorador* centralista.

Els bons notaris madrilenys han mal-parlat de tot lo nostre. Han dit que'l nostre dret era sense fisonomia, amb menys caràcter que l'aragonès, el galleg, etc., i han afirmat que som els acaparadors de la vida econòmica nacional i que obliguem al consumidor espanyol a proveir-se de productes inferiors als que's consumeixen en Europa, de detestable qualitat, i, molts cops, falsificats; fins un senyor Saldaña, catedràtic de l'Universitat Central, ha tingut la gosadia de dir que, per a parlar bé en català, n'hi havia prou en parlar malament en castellà.

De cap al rentador

EL CONFESSOR:—I, aquest pecat de luxúria, va ésser d'obra o de pensament?

LA PENITENTA:—D'obra, d'obra!... Una servidora volia que fos no més de pensament, però qui el detura, an ell?... Precisament és mestre d'obres!...

Quan tot un senyor catedràtic de l'Universitat Central fa una afirmació per l'estil, no és gens estrany que'ls altres senyors en facin d'altres que pot-ser eren més malicioses, però no tant estúpides.

El senyor Saldaña ha desacreditat d'una manera evident al professorat de la Central, com els seus companys d'oratoria han desacreditat l'augusta missió del notari.

Ni uns estudiants d'institut s'haurien comportat amb més lleugeresa, ni haurien donat mostres d'un mesquí patriotisme com els senyors lletrats de referència. Això indica clarament el nivell intel·lectual de la classe.

En cap acte públic, dels que han celebrat els nostres obrers, s'han oït coses tant mancades de sentit comú. Ni entremig de l'exaltació de les més violentes campanyes han eixit, de llavis d'oradors, disbarats del calibre dels que foren dits en el miting dels notaris madrilenys.

No val pas la pena d'analitzar el valor de les seves paraules, no més cal remarcar que ni els mateixos que les digueren sabien l'encalç disolvent que tenien.

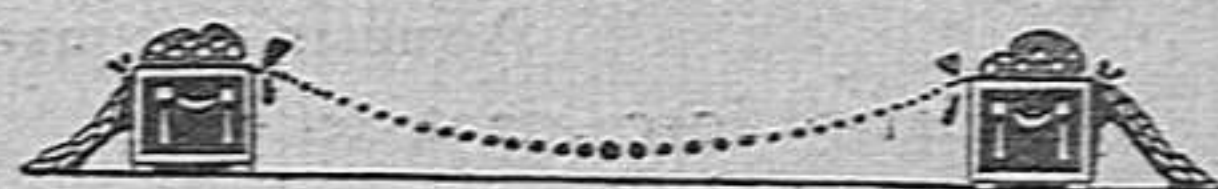
Fins la broma que's permeteren sobre'l mal parlat castellà que gasta en Cambó, demostra un despit innocent; però, al mateix temps, ens fa veure la seva mentalitat i la farsa de la seva argumentació on arriba. Per a ells, l'indústria catalana és un mal per als espanyols, i el Govern deuria anorrear-la en benefici del país; per a ells, la nostra llengua no té altre valor que la d'una corrupció grotesca de la seva; per a ells, el que no *cecegi* amb gracia no pot dir res de bo; per a ells, el dret català, estudiat amb tanta cura, no és altra cosa que un reglament mal girbat d'una penya recreativa; per a ells, per a contrarrestar una campanya raonable, sostinguda amb arguments sòlids, fonamentada en la vitalitat i en l'amor a les costums d'una regió, n'hi ha prou amb desprestigiar tot lo que siga motiu d'orgull per a aquella regió i per a la mateixa nació espanyola.

Molt bé. Existeix, doncs, un separatisme curialesc madrileny; un separatisme que compta amb catedràtics de la Central; un separatisme que serà ensenyat en el centre docent més important del regne; un separatisme que té per basa l'estultícia i el desconeixement més absolut de tot caràcter i de tota cortesia.

Nosaltres, formalment, denunciem al senyor ministre d'Instrucció pública el cas; denunciem al senyor Saldaña, catedràtic de l'Universitat Central, per a que no segueixi cobrant de l'Estat, per dir tonteries filosòfiques i blasfèmies contra la regió catalana.

Quan els homes de lleis devenen subversius, és qüestió de que se'ls hi apliqui la llei. La veritat és que'l miting dels notaris, en la Cort, ha causat un gros regosig a Catalunya, i que, no més per al bon veure, hem simulat una indignació que no sentim.

X. X.

«El Socialista», diari

Ja el tenim a la palestra cotidiana, aquest bon company que lluita per les reivindicacions dels obrers.

Després d'innombrables sacrificis, ha lograt lo que més anhelava: pòguer, sense interrupció, batallejar en pro del seu ideal.

El Socialista, diari, és una prova de la vitalitat del partit socialista espanyol. Això deu reconfortar als obrers i donar-los-hi nous entusiasmes per a seguir en la seva tasca de germandor.

El Socialista ha eixit superbament editat, com cap més altre diari burgès. Porta notables escrits plens de serenor i bona doctrina. Al mateix temps té una part informativa molt nodrida.

Rebi el nostre company l'enhorabona i servi molts anys de vida per a bé de la llibertat i la democràcia.

BEN FET!

El Papa, aquí on el veus, sab bé el que's pesca; no vol als temples seus ni als cementiris llums *lèrics*, ni de gas; com més t'ho miris, veuràs com no s'ho pren tot a la fresca.

—Heretges! On s'és vist? Què és tanta gresca? Així és com per Déu sofriu martiris?

No admeto en els altars no més que ciris, mal siguen boi trencats...; ni els mistos d'esca!

Jo hauria fet igual; sóc franc; li aprovo; ha obrat amb rectitud, segons jo trobo; les coses, cada qual, al seu *terreno*.

Ja estic veient, pel Maig, mes de Maria, devots en processó a la sagristia, portant a cada mà... un *acetileno!*

JOAQUIM MALLEU

La doctrina en les escoles

El professorat espanyol ha dirigit una exposició al senyor ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts, demanant que's compleixi lo que preceptua la Constitució vigent sobre la llibertat de la càtedra.

La dita exposició va firmada per més de 500 catedràtics, els més prestigiosos dels nostres instituts i universitats. En ella, en termes raonables, sols basant-se en preceptes legals, demostren el dret que tenen a recabar la llibertat de conciencia, que en Romanones, enfront de les protestes de febles dames i seminaristes, no acaba de concedir d'una manera explícita.

Aquest document ha vingut a reforçar l'estat d'opinió pública, i ja fóra una temeritat indisculpable si el Govern s'acovardís deixant de banda el seu projecte, que encara que incomplet, no deixa d'ésser un pas per a l'anhelada neutralitat en les escoles.

Davant l'autoritat dels que firmen la referida instància, creiem que res significa l'històrica oposició de les senyores catòliques i dels mangonejadors eclesiàstics.

No es tracta ja de sectarisme de cap mena, sinó del plantejament d'un problema pedagògic de la més alta transcendència per al bon nom de l'Espanya liberal i progressiva.

Veurem com resolrà l'assumpte l'astut home de govern, que per ara es manté en un prudent equilibri, més sospitos que altra cosa.

Ja no hi valen els romanços

OL en Romanones acreditar-se com a mestre d'habilitats, i, per a donar mostra de les seves aptituds, ha pensat sortejar els esculls que rodegen el problema de la llibertat de conciencia.

No ha calculat en Romanones les conseqüències de l'assaig. No ha pensat, tampoc, que han canviat les coses desde'l temps en que *manava* en Sagasta, i que, a despit de les seves martingales, de tots els *tira i arrossa* característics dels governants a l'antiga, s'imposarà la voluntat del poble, enemic sistemàtic, no ja dels privilegis teocràtics, sinó de tota denominació clerical i vaticanista.

La qüestió de l'ensenyança de la doctrina no podia plantejar-se en més mala hora, per en Romanones. O el cor ens enganya de mig a mig, o de la jogada en sortirà el President del Consell amb les mans al cap. Mai, com en l'hora present, havia manifestat el país un tant fort desig de que'l problema de la llibertat de conciencia es resolgués en un moment i per a sempre. El poble, cansat de la tutela eclesiàstica, vol tenir garantida la llibertat d'ensenyança, subjecta, avui, a totes les influències reaccionaries. El moviment que en defensa dels drets que són patrimoni de tots els pobles civilitzats, l'onada popular que demana el respecte a la llibertat d'ensenyança, que vol imposar la dignitat del mestre, és massa gros per a que ni en Romanones ni ningú pugui burlar-lo impunement.

Quina serà la resposta del Govern a la sol·licitut que prop de cinc-cents catedràtics de les

primeres universitats espanyoles li han dirigit, demanant que, conforme a lo preceptuat en l'article 11 de la Constitució de l'Estat, es regonegui la llibertat de la càtedra?

No ho sabem, a l'hora en que aquestes ratlles són donades a les caixes. No creiem, amb tot, equivocar-nos, al dir que l'instància dels catedràtics serà per an Romanones motiu de fonda preocupació. Que siga la seva resposta la que siga, no deixarà el document d'amoïnarlo, fins al punt de desbaratar-li el són.

Pot-ser que en la seva inconsciència, en el fals concepte que de la voluntat popular en Romanones té format, pensi que és cosa fàcil tombar-se d'esquena al perill, deixant al temps, al cansanci o a l'atzar, l'encàrrec de respondre.

D'ésser aquest el recurs del Govern, podria donar-se en Romanones per residenciat políticament. El governant, el capítol de partit, cauria d'un cop per a sempre, com caurà darrera d'ell quants homes en el banc ministerial el succeeixin, i tractin d'aplicar a la llaga panyos calents, en comptes d'atacar resoltament el mal.

La reforma reclamada pels intel·lectuals s'implantarà, si us plau per força.

L'exigeix la civilització, la reclama el progrés i l'imposa la justícia.

X. Y.

RARA AVIS

Si de tots els capellans poguessim fer-ne una tria, i que'n trobariem pocs com l'ardiaque de Sevilla, que, pregant-lo com a un sant, es negà a acceptà una mitra!

Dubtem que hi hagi espanyol, de la condició que siga, tant religiós com civil, per poc que pensi una mica, que no hagi regonegut les ventatges d'ésser bisbe.

Habità un sumptuós palau, anomenar-se *l'luxuriosissim*, disposar de bons cambres que a un l'ajudin a vestir-se.

Tenir un llit ample i tou, encoixinades cadires, bona cuina, bon celler i una taula ben servida.

Dir-se dels pobres amic i fer-se amb la gent més rica, presidir Congregacions, *Roperos*, Juntas i Lligues.

Ésser pare espiritual de les filles de Maria, i anar en cotxe i, sovint, a les monges de visita.

El viure, en fi, satisfet, cor que vols, cor que desitges, portant per a nell al dit un pa d'or i pedreria.

Estem segurs que, malgrat son anti-clericalisme, és una cosa que fins en Lerroux ho acceptaria.

VERDUM

literats i professors, per a testimoniar-li llur admiració. En tots els diaris més importants de la capital d'Espanya s'inserten elogis per la seva actuació com a poeta, filòsof i escriptor polític; fins l'Azorín, en l'*ABC*, li dedica un article encomiàstic, fent-li, malgrat les idees que professa, entera justícia.

No cal dir de la manera que nosaltres ens enorgullem dels triomfs de nostre amic i col·laborador, a qui desde aquestes columnes enviem la més coral enhorabona.

En un acte, que tingué més caràcter de miting intransigent que de funció religiosa, celebrat a la parroquia de Sant Francisco, va peyorar el senyor Bisbe.

Entre altres coses salades, va dir, el doctor Laguarda, que an ell no li fa por la separació de l'Església i l'Estat.

Bravíssim, *Gedeón!* Ho creiem tal com ho diu.

Es clar que no li fa por la separació!

Com que, a Espanya, no hi hà por que s'hi arribi mai...

Felicitem coralment als tarragonins. El Govern ha tingut l'acert de proposar—essent acceptat per Roma—al senyor López Peláez per a ocupar la cadira de l'arquebisbat de Tarragona.

Si el senyor López Peláez fos un López Peláez usual, per molt reverende que fos, la nostra felicitació als fidels tarragonins tindria, únicament, el valor d'un acte de cortesia.

Però tinguin en compte que'l senyor López Peláez és el cèlebre bisbe de Jaca, a qui els seus salerosos discursos en el Senat espanyol

el feren tant popular com els seus al Noi de Tona, i vegin si això no's dona motiu per' felicitar doblement a Tarragona.

Se veu que'l «Comité de Defensa Social» també protegeix la cultura cinematogràfica.

Organitzades pels seus membres, se celebren setmanalment, en el «Cine Ideal», unes sessions molt concorregudes, al dir dels periodistes.

Parlant d'una d'elles, llegim en *Las Noticias* del dijous:

«Todas las localidades del amplio local estaban ocupadas por bellas y elegantes damas que convertían el salón en espléndido vergel. Difícilmente encontraríase punto de reunión en que se viesen tantas muchachas bonitas. En cambio el bello sexo era escaso.»

A la *cuenta*, els de la «Defensa Social», dels homes ne diuen *bello sexo*...

Ai, uix!... Quins gustos més poca-soltes!

Als Estats Units tot va en gran. Si fan un pont, és el més resistent del món; si una foradada, la més kilomètrica; si un carril, el més ràpid; si una casa, la més alta...

Cal regoneixer que, d'aquesta superioritat, aquell país en pot estar orgullós; mes, ai!, que, en justa proporció a la seva grandesa, les seves catàstrofes són, també, les més terribles.

I, això, per a un poble, per-gran que siga, ja no és tant lluit ni tant gran com sembla.

Lo verament gran seria, per exemple,

un para-pluges movable, per a desvirtuà un aigua, o una casa incombustible contra el foc més ben calat. Allà, que tot és possible, per què no ho han intentat?

Qüestió d'amaniment. Està pròxima a inaugurar-se, a Cardona, una «Casa del Pueblo».

A Cardona ja tenien bastanta nomenada per la sal; i per l'oli amb que'ls cacics saben untar les majories.

Ara'ls ha caigut als ulls el pebre del lerrouisme...

Per a acabar d'arrodonir les citrèlles, no'ls faltarà sinó el vinagre del *requetè*.

Una lliçó de doctrina al meu poble. Mossèn Camacurt pregunta an en Miranius. —A veure si sabs dir-me per què Nostre Senyor va espolsar a Adam i a Eva del Paradís.

L'alumne, després de mirar les vigues del sostre:

—Perquè no devien poguer pagar el lloguer.

Borges Blanques, 31 de Març.

Mercès an aquest ciclé de conferències, que amb tant falaguer èxit vénen celebrant-se en nostre casal, hem pogut gaudir de l'oratoria vehement i confortadora del benivolgut amic en Marcell Domingo.

El sol anunci de la conferència i el tema a desentrotillar, «El carlisme i el problema obrer», mogué a amics i adversaris a un pregó desig d'arribar al dia anunciat per a la conferència.

En efecte, el bell parlament d'en Domingo, ple d'una lògica aclaparadora i refrescat per una font inestroncable de veritats, deixà en un deplorable estat als ofuscats xaiets de don Jaume que voltaven pel saló.

Obrers burgesos, que seguïu als parcials d'en Jaumet amb la mateixa obediència que'ls béns al rabada, obriu els ulls, per un moment; deixeu en un recó el vel del fanatisme que, per malhaurança vostra, us embolcalla, i mediteu, si encara conserveu dos dits de massa encefàlica, sobre tots i cada un dels troços de vostre programa, que'l conferenciant anà examinant i debatint. Si acabat aquest examen conscient, seguïu en la vostra deria, sou d'un esperit tant arcaic i pobre, que no teniu força

ni per a agafar la mà que us allarguen els demés germans obrers, per a treure'us d'aquest toll on esteu ensorrats i pogueu anar junts i amb ferma mesa pel camí dels grans ideals.

Si això féu, aconseguïeu lliurar-vos de les mans d'aquests homes concupiscents, que us xuclen la sang i se us emporten les energies, mantenint-vos éssers incults, per a major facilitat en la realització dels seus fins i devenir, per vergonya vostra, en uns morts en vida.

El dia 11 del transcorregut mes de Març deixà d'existir, a Amposta, l'esposa del conseqüent republicà don Josep M. Agramunt, corresponsal de LA CAMPANA DE GRACIA en aquella lliberal població.

Valguin aquestes curtes línies per a testimoniar a l'apreciable corresponsal el nostre més sincer condol per la terrible perdua que acaba d'experimentar.

D'aquí i d'allà

Arriba el Nunci a Madrid, i, a les dugues o tres hores, un capellà conegut de tota la gent de nota li fa la presentació del comte de Guadalupe, del comte de Peñafiel i el comte de Villahermosa.

—*Malo!*—murmura tot baix el nou enviat de Roma.— Encara no he gastat res i ja'm presenten tres comtes.

Dimars quedà sancionat el pacte que hem fet amb França: desde ara, ja ho podem dir, tenim una torre a l'Àfrica. Una torre, cavallers; una torre incomparable, amb muntanyes, riuets, prats, fonts, gatoses i atzevares.

Allí passarem l'estiu, gronxant-nos en una hamaca; allí passarem l'hivern, prenent el sol sota els marges; allí, en fi—diguem-ho tot,— si Déu no fa un gran miracle, passarem..., segurament, la mar de penes amargues, premi just i natural dels països poca-latxes que allarguen inconscientment més el peu que la sabata, i van a donà al veí lo que a casa seva els falta.

Guardi's l'incaute jugador de polo pel seu ús personal eixes sentències: «El cavall és pitjor que l'automòbil», «Tant và el cantí a la font, que... etc., etc.».

—Vailet, que no aprens doctrina? —Una horeta cada tarde ens en dona mossèn Gmijol. —I en sabs força, ja? —Bastanta. —En quin llibre us la fa apendre? —El nostre rector no'n gasta. —Es dir que no teniu llibre?... Doncs, amb què us l'ensenya? —Amb canya.

S'obra el cor de la donzella de l'amor al dolç esclat, s'obra l'ostra nutritiva, s'obren els ulls de l'infant, s'obra el pago de les cèdules, s'obren els lliris dels camps..., un dia o altre, tot s'obra, però, obrir-se les Corts?... Cà!...

I d'allà a Turquia, què? Pues, d'allà a Turquia, es diu que prompte no quedarà per remei ni un sol turc viu. S'afegeix que'ls vencedors, seguint sa marxa triomfal, han entrat a Chaloché, a Chulet i a Churchural. I fins se té per segur que'l dilluns, al castell d'Off, es reuniran l'Arkalew, l'Ornilaw i l'Ivanow, per veure si es pot donaf un cop sèc i positif, que acabi aquesta qüestiof d'un mode definitif.

C. GUMA

LA GRAN VAGA

ALTEN vuit dies per a que la vaga general del proletariat belga esclati. Serà una vaga formidable. Pot tenir conseqüències greus i inesperades. Constituirà un assaig de revolució pacífica obrera. Oferirà un

exemple cívic i lliçons de lluita a tots els treballadors de la terra. Farà palesa la força immensa de la classe operaria en marxa.

No's tracta ara, a Bèlgica, d'una vaga d'un sol ofici, ni d'uns quants oficis, sinó de la vaga de tots els oficis alhora. No's tracta d'una vaga reduïda a una ciutat, a una comarca o a una regió, sinó d'una vaga que s'estendrà per tot el territori d'un Estat, d'un reialme. I si l'Estat belga és petit pel seu territori, és molt més important pel nombre dels seus habitants—uns vuit mil·lions—i per la floreixença magnífica de la seva indústria i del seu comerç.

El moviment vaguista que'l dia 14 d'aquest mes començarà a Bèlgica, no serà un moviment tumultuós, desordenat, fet a cop calent. Serà un moviment preparat amb temps i amb mètode, organitzat perfectament, reflexiu i meditat. Els obrers belgues no entraran a la lluita com una multitud amorfa i mal armada, que s'alça al crit de guerra, sinó que formaran un exèrcit fort, organitzat, disciplinat, amb plans de batalla i direcció de conjunt.

Quina gran força, quina immensa força capgiradora de la societat, mestressa dels pobles, dictadora de la vida, hi hà en els braços plegats d'un obrer en vaga! D'aquí a pocs dies veurem tot un reialme, on el treball és sempre febreosc i l'activitat sempre exuberant, paralitzat, quiet. Quedaran silencioses les fàbriques, els obradors, els ports, les rutes del tràfec. El problema de les subsistències de les grans ciutats se plantejarà anguniosament. El govern catòlic, i la burgesia, i el clergat, que l'aguanten i l'ajuden, estaran dins d'una plaça sitiada per l'enemic. I, malgrat els propòsits pacífics del partit obrer belga—que comprèn que portar la batalla al terreny de la violència equivaldria a perdre-la,—flotarà per damunt de la Bèlgica el perill d'un incident que encengui els episodis de revolta i de sang.

Les caixes de vaga estan plenes. Però els vaguistes seran a centenars de mils, i la vaga promet ésser llarga. En aquesta guerra, on el pa de cada dia és la principal arma, hi podria haver com a víctimes els petits fills dels obrers. Per això el partit socialista belga ha demanat a tots aquells que puguin fer-ho que donin acolliment i menjar als fills dels vaguistes, mentre el moviment duri. Les privacions que l'escassetat produeixi no les sofriran els infants. Molts d'aquests passaràn les fronteres de Bèlgica i seran recollits pels obrers de les veïnes regions d'Holanda, Alemanya i França. Els socialistes d'Europa i Amèrica ajudaran eficaçment als seus germans belgues.

Tota aquesta gran vaga, com ja hem explicat en una nota anterior, té per finalitat la conquesta del sufragi universal. La vaga, arma essencialment econòmica, serveix aquí per a obtenir una reforma política. Així resulta que la primera vaga verament general en un Estat es produirà en nom del sufragi universal, en pro de la democràcia. Els sistemàtics doctrinaris del sindicalisme antipolític i antidemocràtic no's podran consolar fàcilment d'aquest fet de la realitat que ensorra les columnes del seu edifici teòric.

A. R. I V.

Esperant-la

MONOLEG

L'escena al carrer de Sant Pau... o de Sant Pere. Tant-se-val. Es de nit. Toquen tres quarts en qualsevol campanar. En *Pepito*, xicot a qui li falta mig any per a tenir-ne quinze, es passeja com un home amunt i avall del carrer. Escoltin-lo com s'explica:

—Tant mateix... n'hi hà un tip i mig, prop de dos, de mil... Bé ho sé prou de cada vespre, que no plega fins a les nou tocodes... Doncs, amb tot i sapiguer-ho, jo sempre a la mateixa taleia... Encara no toquen els tres quarts, ja'm tenen aquí, de *plantón*, esperant que surti.

Jo crec que tots els veïns d'aquest carrer ja'm deuen conèixer... i fins tinc por que aviat me pendran el *número!*

Bah, bah! No'ns hi amoïnem... i caragolem-ne un de prim, entre tant. (*Se treu la petaca, fa un cigarret i l'encén.*) No'ls dic si són servits, per-

L'arribada del Nunci a Madrid

—Hola, senyor comtel... Còm està?... Vostè és un gran home, a pesar de dir-se lliberal!
—Gracies... gracies... Però no m'abraci amb tant carinyo, perquè algú ens podria veure i, després, tot són xerrameques.

que... francament, ne tinc molt poc, de tabac... I encara'n tindria menys si no fos que la nit darre ra vaig trobar la petaca del papà mal endreçada. i... naturalment, he procurat alleugerir-la... no tant com jo hauria volgut!

Quin home més raro n'hi hà del papà!... No vol que fumi, perquè diu que això del fumar perjudica la salut... i la butxaca.

Si m'estés bé, li preguntaria:—I doncs, vostè, per què fuma?— Però, ja me'n guardaré prou de dir-ho!

Tot seguit s'encèn com la pólvora. El dia que ell sàpiga que cada nit vinc aquí a esperar la xicota... ja me la sento. Em posarà una cara com un mapa-mundi.

No vol que fumi ni que festegi... Deu creure's que es molt fàcil desfer-se d'una noia com la que jo tinc relacions.

Que no la coneixen?... Treballa aquí al davant mateix; al segon pis... Si s'esperen una mica la veuràn sortir; perquè, com que fa de modista, a les nou plega... Es una xicota que, mal m'està el dir-ho, no és pas per a alabar-la ni per a fer-li cap classe de favor, però creguin que val la pena.

A més d'això, i entre altres circumstancies, reuneix les de costar-me molts disgustos... i un parell de galetes, d'aquelles de padre y muy señor mio!

Sempre me'n recordaré... Un dia l'Elvira (la meva Dulcinea es diu Elvira) va insinuar-me que seria convenient que digués als meus pares que anessin a casa dels d'ella a demanar-la, perquè això de festejar pel carrer tant sols acostumen a fer-ho els goços. Li vaig dir que bueno, que sí, que ja ho faria quan vingués l'ocasió. Mes com siga que l'ocasió mai se presentava, i per altra part l'Elvira cada dia anava insistint més sobre un tema per a mi tant delicat com escabrós, no

vaig tenir més remei que encarar-me amb l'autor dels meus dies i contar-li lo que feia al cas.

Ni mai ho hagués fet!... Obrir jo la boca i sentir-me una solemne bofetada a la galta dreta va ésser cosa d'un instant.

Jo, la veritat, de les paraules no acostumo a fer-ne gaire cas; mes quan van acompanyades de fets, ja són figures d'un altre paner.

Amb tot i això encara vaig tenir valor per a dir-li:—Escolti: vostè, quan va voler, bé's va casar amb la mamá.—

Encara no acabo de dir això, pam!, me sento una altra castanya a la galta esquerra que'm va deixar sense esma... i sense ganes de tornar a obrir més la boca.

Desde aleshores no he gosat parlar-li més de l'assumpte... No per res; però els arguments del papà són tant contundents!... L'espetec serà'l dia que'l papà'm vegi acompanyant-la!... Ah!... Aquell dia ja cal que'ls empleats de la casa de socorsos vinguin amb un cabacet i una pala a recollir-me!... Entre totes les farmacies de Barcelona no hi haurà prou tafetà anglès per a posar-me al damunt!

No sé per què'l papà no ha de volguer-ho que festegi!... Diu que sóc massa jove... Com si jo'n tingués la culpa de no haver nascut deu anys més aviat!... Oh!, i després, si tant dolent és això de casar-se, els mals tragos passar-los prompte!

Però, per mal trago, el que'm donarà el gueto el dia que m'arreglegui al costat de la xicota... Sols al pensarhi tot jo tremolo com una fulla a l'arbre.

Per més que, si això arriba a passar-me, jo amb molta serenitat li diré que... Ai, mareta meva! (Mirant, esporuguit, al cap del carrer.) Aquell que ve per l'altra acera és ell!... Sí que l'és, el papà!... Vaja, estiguin bons... Un altre dia ja'ls

contaré el desenllaç d'això; que lo que és ara... porto pressa.

Ni amb un automòbil de vintiquatre cavalls és capaç d'atrapar-me!... (Desapareix com un llamp.)

TELÓ

LLUÍS G. SALVADOR

QUESTS dies la Premsa s'ha fet ressò d'una carta, publicada a l'estranger, sobre'ls mals tractes que diu que donen els colonitzadors espanyols de Fernando Póo als pobres negres indígenes.

Amb aquest motiu han sortit a relluir els procediments empleats en diferents punts pels colonitzadors de tots els països, i contenen que, en algunes colonies, fins s'ha arribat a fer servir als negres de blanc per a afinar la punteria dels europeus.

Això darrer sí que no ho creiem. No perquè no hi hagin europeus civilitzats capaços d'això i molt més, sinó per impossibilitat quif-

mica de que un negre, per molta calç que s'hi barregi, pugui servir de blanc.

Tot lo més, cendra clar.

No troben?

Després diràn que no hi han diners! En la memoria anyal que publica el Banc de Espanya, hi consten els detalls de la circulació monetaria.

I solament els bitllets circulants a fi de l'any passat, representen un valor de 500 mil·lions de pessetes.

Ja veuen si en corren, de bitllets!

Però, a la cuenta, els fulanos tenen molt llargues les cames; perquè, renoi!, tants que'n corren i tant pocs que se n'atrapen!

Un de menys.

Ens hem enterat de la mort del general carlista Ros de Usinos, que ha tingut a bé deixar el món a la temprana edat de noranta-set anys. Noranta-set anys!

No retreurem allò de «mala herba, mai mor», perquè no som partidaris del sistema egipcià; però cal confessar que'l bon senyor ha frigit bastant a entregar l'ànima al seu Déu estimat. Això és que ni al cel el volien!

Els escolapis de Monforte s'han venut a l'estranger una gran tela antiga, «L'adoració dels Reis», valorada en un mil·lí i mig de pessetes. Són escolapis, i cometen una tal profanació amb una obra de caràcter religiós?

Sí; no té res d'estrany.

Són els mateixos que's varen vendre a Crist per un grapat de perretes.

I els que han mercadejat sempre amb les tres persones de la Santíssima Trinitat.

Definitivament se celebra demà la «Diada regionalista».

El banquet, de dos-mil coberts, tindrà lloc al Palau de Belles Arts; i sembla que han decidit, els lligaires, que no hi hagi brindis de cap mena.

L'únic que parlarà, serà en Cambó.

Ah!... l'orga elèctrica.

Ha mort, a Roma, en Pierpont Morgan, el multimilionari nomenat Rei de l'acer.

Segons diuen, deixa la friolera de cinc-cents mil·lions de dollars.

Quin sentiment, els hereus!

Aqueixos sí que, a hores d'ara, estaràn més que endollats...

Endollarats!

Ai, pobres de nosaltres!

Els reporters polítics de la Premsa madrilenya se'ns tornen poetes.

O sinó, llegeixin:

«El ministro de la Gobernación, mejorado de su catarro gripal, recibió ayer una comisión en su despacho oficial».

Qui ho diu, que això no són versos?

Dolents, eh!

Austria ha enviat l'ultimatum als montenegrins.

Cas de declarar-se aqueixa guerra insòlita, per lo desproporcionada, hem de veure coses grans.

Això serà la lluita de l'elefant contra la rata.

Si l'elefant l'arreglega amb la punta de la trompa, aviat n'haurà passat els taps.

Però, i si la rata se li enfila cames amunt?

Cavallers: J. R. (Martorell): Amic meu: hi hà coses que entren de ple en el còdic penal. Lo millor que podrien fer és entaular una demanda criminal contra aqueix senyor.—A. A.: Tot això estaria molt bé, si anés acompanyat d'una correcta forma.—B. B.: Per mica d'espai que'ns sobri, sí, senyor.—J. P.: Ho sento, però no el puc complaure, per varies raons.—Alexandre Grau Tenas: La conversa em sembla aprofitable.—Josep Benet Torras: En els seus versos hi hà varies assonancies imperdonables.—Amadeu Canillada: S'ha descuidat les solucions al tinter. Així és que'ls trenca-caps van a la panera.—E. Sala (a) Noi Maco: Farem la tria corresponent i... tant-de-bò vagi tot a la cartera.—A. Roca C.: Entra en cartera la mudança; lo demés va al cistell.—Enric Lapedra Fàbrega: Sols me quedo amb la zarada—i, encara, un xic arreglada.—Joan Antic Puqui: Les solucions, endevinades. La conversa no m'agrada. Margarita no és català.—Un barber de Premià: Tingui-ho entès per a una altra vegada. Abans d'escriure xarades en vers, s'han de sapiguer fer versos.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.